

10 strategier

- til fagpersoner der skaber en autismevenlig skolegang

1. Hold autisemefagligheden opdateret
2. Kend den individuelle elev
3. Skab mening
4. Tag udgangspunkt i interesser
5. Skru ned for snakken og op for visualiseringerne
6. Vær åben, nysgerrig og fleksibel
7. Arbejd målrettet med social læring
8. Skab fællesskaber via fælles tredje
9. Gør dig fortjent til tilliden
10. Vis og fortæl at du kan lide mig og har lagt mærke til mig

1. Hold autismefagligheden opdateret

Uanset erfaring, er der masser af viden at hente og holde sig opdateret på både teoretisk og praktisk i både bøger, webinarer, podcasts, videoer, blogs, kurser, supervision, sparring, osv.

2. Kend den individuelle elev

Opsøg viden om den enkelte elevs styrker, udfordringer, interesser, osv. Læs papirer både før eleven starter og undervejs i skolegangen, tit ligger der tidligere udtalelser eller undersøgelser, som har gode informationer, men som er umulige at huske hele tiden i hverdagen. Lav evt. gode oversigtsark med overskrifter og korte informationer til dig selv og kollegaerne, som er nemme at vende tilbage til og opdatere. Tilbyd individuel støtte svarende til elevens profil og behov.

3. Skab mening

Når aktiviteter eller udsagn ikke giver mening, lukker den autistiske hjerne ned og har svært ved at indgå. Mening skabes nemmest ved at svare på de 10 h'ér, inden en aktivitet går i gang (Hvad skal jeg lave? Hvorfor? Hvornår? Hvor længe? Hvor? Hvem? Hvordan? Hvor meget? Hvem kan hjælpe mig? Hvad skal jeg lave bagefter?) Gør det helst i en visuel oversigt og kobl om muligt elevens egne interesser på.

4. Tag udgangspunkt i interesser

Vejen til mening og læring er ofte også via interesserne. Udvis nysgerrighed for interesserne og inddrag dem, når det giver mening. Hjælp evt. også eleven med at udvide sine interesser ved at præsentere for beslægtede emner, eller hjælp med at guide i, hvor meget man og hvornår eleven kan tale om sine interesser. Guide også, hvordan eleven kan udvise interesse for de andre elevers interesser, og hvad man kan opnå ved at udvise gensidig interesse.

5. Skru ned for snakken og op for visualiseringerne

Alt hvad der understøtter det talte ord, frigiver tid og energi og gør eleven mere selvstændig (tilbyd selvfølgelig personlige forklaringer og hjælp, når der er behov for det).
Skriv på tavlen, lav visuelle skemaer, tegn modeller, brug fortrykte materialer, osv.

6. Vær åben, nysgerrig og fleksibel

Autistiske børn og unge har ofte deres egen rutiner, indlæringsstile og måder, de er trygge ved at forstå og oplever verden på. Undersøg elevens perspektiver og tag udgangspunkt her, når I sammen skal lære nyt og måske udfordre det kendte. En autistisk hjerne kan være rigid/fastlåst i egne perspektiver og forestillinger. Rigiditet opblødes nemmest ved at blive mødt af fleksibilitet, dvs. at fagpersonen hjælper med nysgerrigt at undersøge, hvad der låser fast og forsøger at rydde forhindringer af vejen (fx ord der undgås fordi de trigger, lyde der minimeres eller en opgave der gives med en ekstra forklaring for at komme godt i gang).

7. Arbejd målrettet med social læring

Mange elever med autisme har lav selvtillid og lavt selvværd, fordi det sociale og de uskrevne sociale spilleregler ikke kommer eller opfanges intuitivt. Arbejd derfor målrettet med social læring i hele skoleforløbet, så eleverne tilegner sig sociale strategier i små trygge grupper og opgaver der er successikrede. Det øger selvtillid, selvværd og livsduelighed.

8. Skab fællesskaber via fælles tredje

Samvær uden en defineret ramme og indhold kan være udfordrende. Det er nemmere at være sammen om en konkret aktivitet, hvor der er et fælles tredje, fx en aktivitet (et spil, en opgave, osv.), et emne at tale om eller fælles interesser. Arbejd evt. med at undersøge, hvad man har til fælles for at skabe fællesskab.

9. Gør dig fortjent til tilliden

Mange elever med autisme har højt detaljefokus. Det kan betyde, at der skal få fejltrin til, før tilliden lider et knæk. Vær derfor meget konkret i alle aftaler og indgå kun de aftaler, du kan overholde. Der er fx forskel på: "Jeg kommer hen til dig om 5 min" og "jeg kommer hen til dig, når jeg har talt med Storm og Silje" - særligt hvis det tager mere end 5 min at tale med Storm og Silje, for så er første udsagn ikke overholdt. Hvis det ikke er muligt at overholde en aftale, skal eleven have en konkret forklaring, fx "jeg lovede dig svar inden for 5 min, men det tog længere tid at tale med Storm end beregnet. Jeg kommer, så snart jeg har talt med Silje."

10. Vis og fortæl at du kan lide mig og har lagt mærke til mig

Alle mennesker vokser ved at få at vide, at andre mennesker kan lide dem og har lagt mærke til dem. Autistiske elever har tit endnu mere behov for at få konkret bekræftelse end andre, fordi de ikke altid fanger de små subtile tegn på anerkendelse eller de har haft så meget modgang, at det er svært at tro på eller holde til at få ros. Find derfor ud af, hvordan den enkelte elev bedst kan rumme anerkendelse af dem som person. Måske er det via highfives, kram som tilbydes inden de gives, at du sætter dig og spørger ind til deres tegning eller spil eller at man roser indirekte ved at fortælle andre, hvad man har set "jeg lagde mærke til, at Magnus var en rigtig god ven i dag, da han hjalp og trøstede Aksel".

